

Substytucja hormonalna w wybranych chorobach gruczołów dokrewnych

lek. med. Marek Roślon

z Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z Oddziałem
Klinicznym Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych

Kierownik: prof. dr hab. n. med. Kazimierz A. Wardyn

Streszczenie:

Wiele chorób zarówno genetycznie uwarunkowanych jak i nabytych: zapalnych, autoimmunologicznych etc. może prowadzić do niedoczynności gruczołów wydzielania wewnętrznego. Substytucja hormonalna ma uzupełnić niedobory, przywracając stan hormonalnej równowagi. Ponieważ większość hormonów jest wydzielanych w sposób pulsacyjny, zależnym od pory dnia i nocy, oraz innych czynników wewnętrznych i zewnętrznych, dobór odpowiedniej dawki leku i odtworzenie fizjologicznego cyklu dobowego może stanowić problem. Dobór dawki leku zależy od wieku chorego, masy ciała i chorób współistniejących, zaś częstotliwość dawkowania oraz droga podania hormonu zależą od biodostępności i okresu biologicznego półtrwania preparatów. Adekwatność substytucji hormonalnej oceniamy na podstawie badania klinicznego i oznaczeń hormonalnych, gdyż zarówno zbyt duże dawki jak i ich niedoszacowanie mogą prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych.

Słowa kluczowe: Hormony, gruczoły wydzielania wewnętrznego, niedoczynność hormonalna, substytucja hormonalna.

Summary:

Many diseases either genetically inherited or acquired as inflammatory or autoimmune may impair endocrine glands function. Adequate substitution should restore physiologic rhythm and hormone levels. Due to variable pattern of secretion, circadian rhythm influenced by many intrinsic and external factors, tailoring proper doses in many instances may produce some problems. Dose amount is based on age, weight and coexisting diseases. Frequency and route of application depend on bioavailability and biological half time of degradation. Adequacy of hormonal substitution is assessed by clinical examination and blood checks because either too high dosages or too low may lead to severe complications.

Key words: hormones, endocrine glands, endocrine hypofunction, hormonal substitution.